

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašininiuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmenas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų kalbų ir vertimo politikoje [Nuoroda].

Sprendimas byloje 1179/2014/LP - Europos ombudsmenės sprendimas byloje 1179/2014/LP dėl „suinteresuotųjų subjektų“ dalyvavimo Komisijos vykdomuose valstybės pagalbos tyrimuose

Sprendimas

Byla 1179/2014/LP - **Atidaryta** 06/08/2014 - **Sprendimas** 23/09/2016 - **Atitinkama institucija** Europos Komisija (Netinkamo administravimo faktas nenustatytas) |

Skundo pateikėjas tvirtino, kad įsigaliojus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai Komisijos praktika pažeidė Chartijos 41 straipsnį (teisė į gerą administravimą) ir 47 straipsnį (teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą).

Ombudsmenė ištyrė šį klausimą ir nustatė, kad Komisijos praktika atitiko susijusius valstybės pagalbos procedūrinius reglamentus ir ES teismų jurisprudenciją dėl suinteresuotųjų subjektų procedūrinių teisių. Tai, kad pagalbos gavėjai ir kiti suinteresuotieji subjektai negali susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla, rodo nedidelį jų vaidmenį vykdamas valstybės pagalbos tyrimus ir tai, kad valstybės pagalbos tyrimas pradedamas prieš valstybę narę, o ne pagalbos gavėją. Todėl ombudsmenė nustatė, kad tai nebuvo netinkamo administravimo atvejis.

■ skundo aplinkybės

1. Skundo pateikėjas yra vyresnysis teisininkas, kuris specializuojasi ES konkurencijos teisės srityje. 2014 m. sausio 21 d. jis nusiuntė už konkurenciją atsakingam Komisijos nariui raštą, kuriame išdėstė savo susirūpinimą dėl riboto trečiųjų šalių dalyvavimo valstybės pagalbos bylose, palyginti su kitomis konkurencijos teisės sritimis (antimonopolija ir susijungimais). Skundo pateikėjas pažymėjo, kad tariamai neteisėtos valstybės pagalbos tyrimo procedūra, kuri grindžiama Reglamentu 659/1999 [1] ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas 734/2013 [2] (toliau – Procedūriniai reglamentai), laikoma tik Komisijos ir atitinkamos valstybės narės taikoma procedūra. Jo nuomone, dėl to valstybės pagalbos gavėjai, jų konkurentai ir kitos valstybės

narės (toliau – *suinteresuotosios šalys*) netenka teisės būti informuoti apie vykdomą valstybės pagalbos procedūrą ir pateikti naudingą informaciją.

2. 2014 m. balandžio 28 d. skundo pateikėjas išsiuntė Komisijai akademinį dokumentą, kuriame išsamiai išdėstė argumentus, kodėl dabartinės valstybės pagalbos procedūrinės taisyklės, susijusios su suinteresuotųjų šalių teisėmis, pažeidžia Europos žmogaus teisių konvenciją (toliau – *Konvencija*) ir ES pagrindinių teisių chartiją (toliau – *Chartija*), t. y. gero administravimo principus (Chartijos 41 straipsnis) ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą (Chartijos 47 straipsnis).

3. Savo akademiniam dokumente skundo pateikėjas kritikavo tai, kad per oficialų valstybės pagalbos tyrimą suinteresuotosios šalys turi ribotas teises, nes joms suteikiama galimybė pateikti pastabas tik **Komisijai** priėmus sprendimą pradėti oficialų tyrimą dėl pagalbos priemonės, apie kurią pranešta. Jis pridūrė, kad kai kuriais atvejais Komisija, atlikdama oficialų tyrimą, siekė sužinoti suinteresuotųjų šalių nuomonę, tačiau tik siekdama pagrįsti savo nuomonę. Kalbant apie konsultavimąsi su paramos gavėju, padėtis dar blogesnė; jis nurodė, kad pagalbos gavėjas gali teikti pastabas tik gavęs pagalbą suteikusios valstybės narės sutikimą.

4. Skundo pateikėjo nuomone, ribotas suinteresuotųjų šalių vaidmuo pagal valstybės pagalbos taisyklės pažeidžia Konvencijos 6 straipsnyje ir Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintą teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą.

5. Kaip būtų galima ištaisyti šią padėtį, suinteresuotosioms šalims būtų suteikta teisė gauti įrodymus, esančius Komisijos valstybės pagalbos byloje prieš priimant sprendimą, ir suteikti joms teisę pateikti pastabas dėl šių įrodymų (kaip ir antimonopolinėse bylose).

6. Skundo pateikėjo nuomone, procedūrinės valstybės pagalbos taisyklės taip pat prieštarauja Chartijos 41 straipsnio teisei į gerą administravimą, pagal kurį Komisija, nagrinėdama valstybės pagalbos bylas, privalo būti nešališka, sąžininga, nuosekli ir atvira. Be to, atsižvelgiant į tai, kad pagalbą teikiančios valstybės narės interesai ir pagalbos gavėjo interesai gali prieštarauti, gero administravimo principas taip pat reiškia, kad Komisija turėtų vengti tokio pažeidimo suteikdama galimybę susipažinti su jos byla **visoms** suinteresuotosioms šalims, kad jos galėtų pasinaudoti savo teisėmis teisme.

7. Galiausiai skundo pateikėjas išreiškė *apgailėtavimą*, kad Taryba, įsigaliojus Chartijai, nepasinaudojo galimybe, kai priėmė Reglamentą 734/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas 659/1999, suteikti suinteresuotosioms šalims teisę susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla.

8. 2014 m. birželio 13 d. Konkurencijos generalinis direktorius, veikdamas už konkurenciją atsakingo Komisijos nario vardu, padėkojo skundo pateikėjui už svarstymus ir susirūpinimą dėl valstybės pagalbos procedūros teisingumo. Jis pažymėjo, kad Reglamentu Nr. 734/2013 atsirado naujų galimybių įtraukti trečiąsias šalis į valstybės pagalbos procedūras, kartu atsižvelgiant į esminį valstybės pagalbos tyrimo pobūdį, t. y. sprendimas dėl valstybės pagalbos

skirtas tik atitinkamai valstybei narei, o ne trečiosioms šalims.

9. Kadangi skundo pateikėjas nebuvo patenkintas Komisijos atsakymu, 2014 m. liepos mėn. jis kreipėsi į ombudsmeną.

■ Tyrimas

10. 2014 m. rugpjūčio 6 d. Ombudsmenas pradėjo skundo tyrimą ir nustatė šiuos kaltinimus ir pretenzijas:

Įtarimai:

Komisijos valstybės pagalbos tyrimų praktika prieštarauja Pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsniams.

Pretenzija:

Komisija, atlikdama valstybės pagalbos tyrimus, turėtų laikytis Pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsnių, visų pirma i) suinteresuotosioms šalims pateikiant visus Komisijos byloje esančius dokumentus (preliminaraus tyrimo ir išsamaus tyrimo etapu), laikantis konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimų; ir ii) pripažindama, kad ji privalo viso tyrimo metu veikti nešališkai ir taip suteikti suinteresuotosioms šalims, kurių interesams gali būti prieštaraujama, galimybę pateikti pastabas.

11. Pradėdamas tyrimą Ombudsmenas informavo Komisiją, kad kitas skundo pateikėjo teiginys ir tvirtinimas, kad procedūrinės valstybės pagalbos taisyklės prieštarauja Chartijai ir turės būti iš dalies pakeistos, yra nepriimtinos, nes šis aspektas (Sąjungos teisės aktų pagrįstumas) yra teisės aktų leidėjo pasirinkimas ir negali būti laikomas netinkamu administravimu.

12. 2014 m. spalio 23 d. Ombudsmenas gavo dviejų praktikuojančių teisininkų (toliau – remiančiosios šalys) pastabas ir nusprendė jas įtraukti į bylos medžiagą ir paprašyti Komisijos pateikti pastabas.

13. Atlikdamas tyrimą ombudsmenas atsižvelgė į visų šalių pateiktus argumentus ir nuomones.

Tvirtinimas, kad Komisijos praktika valstybės pagalbos tyrimuose prieštarauja Pagrindinių teisių chartijos 41 ir 47 straipsniams

Ombudsmenui pateikti argumentai

14. Grįsdamas savo teiginį **skundo pateikėjas** rėmėsi išsamiais argumentais, išdėstytais jo

akademiniame darbe (žr. šio sprendimo 3–7 punktus). Jo pagrindinis argumentas yra tas, kad ribotos suinteresuotųjų šalių teisės Komisijos vykdomoje administracinėje procedūroje dėl valstybės pagalbos prieštarauja Chartijos 41 ir 47 straipsniams ir kad Komisija turėtų pateikti suinteresuotosioms šalims visus savo bylos dokumentus ir leisti joms pateikti pastabas.

15. 2014 m. spalio 27 d. ir 2015 m. vasario 8 d. atsakyme dėl skundo ir jį palaikančių šalių pastabų **Komisija** palankiai įvertino tai, kad Ombudsmenas pripažino skundą nepriimtiniu tiek, kiek jis susijęs su procedūrinių reglamentų teisėtumu, tačiau teigė, kad jo administracinė valstybės pagalbos praktika negali būti atsieta nuo atitinkamos teisinės sistemos ir ES teismų jurisprudencijos [3].

16. Komisija teigė, kad jos valstybės pagalbos praktika visada buvo grindžiama pagarba pagrindinėms teisėms gerokai prieš Chartijos įtraukimą į ES teisę. Nuo 1970 m. ES teismai nuosekliai laikosi nuomonės, kad pagarba pagrindinėms teisėms yra neatskiriama bendrųjų ES teisės principų, kurių laikymąsi užtikrina pats Teisingumo Teismas, dalis [4]. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas aiškiai pripažino bendrąjį Sąjungos teisės principą, grindžiamą šiomis pagrindinėmis teisėmis, pagal kurį kiekvienas asmuo turi teisę į teisingą bylos nagrinėjimą [5]. Darant prielaidą, kad ligšiolinė Teisingumo Teismo praktika pagrindinių teisių apsaugos srityje *buvo leistina*, reikėtų, kad būtų suabejota visa Teisingumo Teismo praktika šioje srityje.

17. Komisija nurodė, kad administracinė procedūra dėl valstybės pagalbos suteikimo pradama **prieš atitinkamą valstybę narę**, o ne prieš pagalbos gavėją ar kitas „suinteresuotas šalis“. Todėl ES teismų praktikoje tokioms šalims suteikiamas tik **informacijos šaltinių** vaidmuo [6]. Taigi pagal valstybės pagalbos taisykles suinteresuotosios šalys neturi teisės susipažinti su Komisijos administracinės bylos dokumentais. Kaip Teismas nusprendė *Sprendime TGI*, jei šios suinteresuotosios šalys galėtų gauti tokią galimybę, kiltų abejonių dėl valstybės pagalbos kontrolės sistemos [7]. Šioje sistemoje numatyta, kad kai Komisija nusprendžia pradėti formalią tyrimo procedūrą, ji privalo paskelbti pranešimą Oficialiajame leidinyje ir paraginti visas suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas, visapusiškai laikydamosi gero administravimo principo. Sąjungos teismai gali priimti sprendimą dėl Komisijos sprendimo nepradėti oficialaus tyrimo konkrečioje valstybės pagalbos byloje, dėl kurio suinteresuotosios šalys netenka galimybės pateikti pastabų.

18. Komisija taip pat atmetė pagrindinį skundo teiginį, kad Chartijoje reikalaujama peržiūrėti, kaip vykdomos valstybės pagalbos procedūros. ES teismai ne kartą patvirtino, kad Chartija nesiekia pakeisti Sutartyje nustatytos valstybės pagalbos kontrolės pobūdžio ar suteikti trečiosioms šalims tikrinimo teisės, kurios SESV 108 straipsnyje nenumatyta [8].

19. Visų pirma dėl pagalbos gavėjo vaidmens Komisija teigė, kad pagalbos gavėjai neturi „teisės gauti pagalbą“. Priešingai, Sutartimi iš esmės draudžiama teikti valstybės pagalbą. Valstybės pagalba gali būti pripažinta suderinama ir todėl Komisijos patvirtinta tik laikantis griežtų Sutarties 108 straipsnyje nustatytų sąlygų. Būtent valstybė narė nusprendžia suteikti pagalbą įmonei, todėl būtent valstybė narė turi pranešti apie tokį planą Komisijai patvirtinti. Be to, pagalbos, kurią Komisija pripažino nesuderinama, gavėjams netaikoma jokia finansinė atsakomybė ir Komisija negali jiems skirti jokių sankcijų. Komisijos nurodymas, kad atitinkama

valstybė narė turi susigražinti bet kokią nesuderinamą pagalbą, skirtas tik neiškraipytoms konkurencijos sąlygoms atkurti ir neturi jokių baudžiamųjų pasekmių pagalbos gavėjui (tai nėra šiai bendrovei skirta bauda).

20. Komisija taip pat teigė, kad skundo pateikėjas nepateikė jokio pavyzdžio ar faktų, pagrindžiančių jo teiginį, kad Komisijos praktika, susijusi su suinteresuotųjų šalių traktavimu ir dalyvavimu valstybės pagalbos procedūrose, kiekvienu konkrečiu atveju skiriasi.

21. Apibendrindama Komisija teigė, kad jos valstybės pagalbos praktika visiškai atitinka Gero administracinio elgesio kodeksą, visų pirma 1 principą (*Leistinumus – laikantis teisės aktų, taikant ES teisės aktuose nustatytas taisykles ir procedūras*).

22. 2014 m. lapkričio 14 d. ir 2015 m. kovo 23 d. atsakymuose **skundo pateikėjas nurodė** , kad jo skundas susijęs ne su Procedūrų reglamentų teisėtumu, o su tuo, ar Komisijos praktika valstybės pagalbos srityje prieštarauja Chartijai. Procedūriniais reglamentais Komisija neįpareigojama ir neįgaliojama atsisakyti leisti susipažinti su jos dokumentais suinteresuotosioms šalims, *turinčioms* reikiamą teisę ginčyti Komisijos sprendimą ES teismuose. Taigi Komisija gali laisvai laikytis Chartijos, nekeisdama procedūrinių reglamentų. Tačiau jei Procedūriniai reglamentai iš tikrųjų remia Komisijos praktiką šioje srityje, jie prieštarautų Chartijai ir atitinkamai *negalioja*.

23. Skundo pateikėjas nesutiko su tuo, kad Komisija rėmėsi Sprendimu *TGI* (žr. šio sprendimo 17 punktą), teigdama, kad ši byla nėra svarbi, nes ji susijusi su *galimybe visuomenei susipažinti* su dokumentais pagal Reglamentą Nr. 1049/2011, o ne su pačių valstybės pagalbos taisyklių taikymu.

24. Be to, jis teigė, kad Komisija neišnagrinėjo kito pavyzdžio, kurį jis nurodė savo akademiniam darbe. Šis pavyzdys buvo susijęs su valstybės pagalbos gavėjo konkurento, siekiančio susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla, kad galėtų pasinaudoti „veiksminga teisių gynimo priemone“ pagal Chartijos 47 straipsnį, aplinkybėmis. Tokiu atveju „veiksminga teisių gynimo priemonė“ būtų nacionaliniame teisme reikalauti, kad valstybė narė jai atlygintų žalą, patirtą dėl valstybės pagalbos taisyklių pažeidimo.

25. Galiausiai skundo pateikėjas teigė, kad Teismo praktika, pagal kurią suinteresuotosios šalys turi teisę dalyvauti valstybės pagalbos tyrimo etape „*tiesiogiai, kiek tai tinkama atsižvelgiant į bylos aplinkybes*“ [9] , reiškia, kad suinteresuotosioms šalims iš tiesų būtų *tinkama* susipažinti su Komisijos byla.

Ombudsmeno vertinimas

26. Skundo pateikėjo teiginio esmė yra ta, kad „suinteresuotos šalys“ (t. y. konkurentai ir pagalbos gavėjas) turėtų turėti tokias pačias teises susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla kaip ir atitinkama valstybė narė. Skundo pateikėjo nuomone, ši teisė kyla iš Chartijos, visų pirma iš teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (47 straipsnis) ir gero

administravimo principų (41 straipsnis).

27. Skundo pateikėjas teigė, kad ši prieiga yra būtina siekiant apsaugoti pagalbos gavėjo teisę užginčyti Komisijos sprendimą dėl valstybės pagalbos ES teismuose. Jis taip pat teigė, kad ši prieiga yra būtina siekiant apsaugoti gavėjo konkurento galimybę kreiptis į nacionalinį teismą dėl žalos atlyginimo prieš neteisėtą valstybės pagalbą suteikusią valstybę narę. Abiem atvejais skundo pateikėjas mano, kad Chartijos 47 straipsnyje garantuojamai teisei į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą rimtai kenkia tai, kad suinteresuotosioms šalims neleidžiama susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla.

28. Skundo pateikėjas taip pat teigė, kad Chartijos įsigaliojimas reiškia, jog ES teismų jurisprudencija dėl pagrindinių teisių apsaugos pagal ES teisę, galiojusi prieš įsigaliojant Chartijai, nebeaktuali. Dėl esamos valstybės pagalbos teisinės sistemos skundo pateikėjas mano, kad galiojančiais procedūriniais reglamentais Komisija neįpareigojama ir negaliojama leisti suinteresuotosioms šalims susipažinti su jos valstybės pagalbos byla. Pastaroji gali leisti suinteresuotosioms šalims susipažinti su savo valstybės byla ir taip laikytis Chartijos.

29. Dėl Chartijos 41 straipsnio skundo pateikėjas mano, kad Komisijos pareiga atlikti sąžiningus ir nešališkus oficialius valstybės pagalbos tyrimus taip pat reiškia, kad suinteresuotosios šalys turėtų turėti galimybę susipažinti su valstybės pagalbos byla.

30. Komisija atmetė ieškovės teiginį motyvuodama tuo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė labai aiškų procedūrinį valstybės pagalbos kontrolės teisinį pagrindą, suteikdamas suinteresuotosioms šalims konkrečias procesines teises, atspindinčias jų ribotą vaidmenį tokio pobūdžio procedūroje. Jei suinteresuotosioms šalims būtų suteikta galimybė susipažinti su valstybės pagalbos byla, kiltų abejonių dėl visos ES valstybės pagalbos peržiūros ir kontrolės sistemos, kurią sukūrė ES teisės aktų leidėjas ir kuri patvirtinta teismų praktikoje.

31. Siekiant išnagrinėti, ar Komisijos praktika neleisti suinteresuotosioms šalims susipažinti su jos valstybės pagalbos byla pažeidžia Chartijos 41 ir 47 straipsnius, svarbu nustatyti a) procesines teises, kurios šiuo metu suteikiamos suinteresuotosioms šalims, dalyvaujančioms valstybės pagalbos procedūrose, ir b) kaip šias teises užtikrina Teismas. Ombudsmenas pažymi, kad šiuo tyrimu nesiekama pareikšti nuomonės dėl atitinkamų ES teisės aktų teisėtumo. Ombudsmenas neturi teisės pareikšti nuomonės dėl ES teisės aktų suderinamumo su Sutarties nuostatomis arba Chartija. Ombudsmenas nagrinės, ar Komisijos **administracinė praktika** neleisti suinteresuotosioms šalims susipažinti su jos valstybės pagalbos byla pažeidžia atitinkamas ES taisykles arba Teismo praktiką šioje srityje.

a) Procedūriniai reglamentai

32. Pirmosios procedūrinės taisyklės, susijusios su Sutarties valstybės pagalbos taisyklių taikymu, buvo nustatytos Tarybos reglamente 659/1999. Tuo reglamentu *kodifikuota* ankstesnė Komisijos valstybės pagalbos praktika ir jis buvo grindžiamas Teismo praktika šioje srityje. Ji nesuteikė suinteresuotosioms šalims jokių esminių procesinių teisių, išskyrus galimybę „pateikti pastabas *pagal 6 straipsnį Komisijai priėmus sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą*“ (20

straipsnio 1 dalis) ir „informuoti Komisiją apie bet kokią įtariamą neteisėtą pagalbą ir bet kokią įtariamą netinkamą pagalbos naudojimą“ (20 straipsnio 2 dalis) .

33. Reglamentas 743/2013 [10] , priimtas praėjus ketveriems metams nuo Lisabonos sutarties ir Chartijos įsigaliojimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas 659/1999, nepakeitė suinteresuotosioms šalims jau suteiktų procesinių teisių taikymo srities. Tačiau ji aiškiai nurodė savo, kaip *informacijos šaltinio* , statusą. Ji taip pat nurodė, kad nors Komisija gali nuspręsti prašyti suinteresuotųjų šalių pateikti informacijos, reikalingos oficialiam tyrimui užbaigti, ji gali prašyti tokios informacijos iš valstybės pagalbos gavėjo tik tuo atveju, jei atitinkama valstybė narė sutinka su tuo prašymu. Todėl tai, kad *suinteresuotosios šalys* nėra procedūros šalys, taip pat buvo aiškiai nurodyta to reglamento 4 konstatuojamojoje dalyje: „atsižvelgiant į ypatingus pagalbos gavėjų ir atitinkamos valstybės narės santykius, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė prašyti informacijos iš pagalbos gavėjo tik susitarus su atitinkama valstybe nare. Aptariamoms pagalbos priemonės gavėjo informacijos teikimas **nėra Komisijos ir atitinkamo pagalbos gavėjo dvišalių derybų teisinis pagrindas.**“

34. Nei Reglamente (EB) Nr. 659/1999, nei Reglamente Nr. 743/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 743/2013, nebuvo jokios nuostatos, kuria suinteresuotosioms šalims būtų suteikta teisė susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla ar kokia nors kita procesinė teisė, kuri būtų platesnė nei vien pastabų pateikimas pradėjus oficialų tyrimą.

35. Todėl, atsižvelgdamas į labai ribotas Sąjungos teisės aktų leidėjo suinteresuotosioms šalims suteiktas procesines teises, ombudsmenas nepritaria skundo pateikėjo nuomonei, kad Procedūrų reglamentuose nėra nieko, kas kliudytų Komisijai suteikti suinteresuotosioms šalims galimybę susipažinti su jos valstybės pagalbos byla. Suinteresuotosioms šalims ir pagalbos gavėjui suteiktos ribotos procesinės teisės ir tai, kad pastarasis neturi teisės dalyvauti dvišalėse derybose su Komisija dėl pagalbos, apie kurią pranešė atitinkama valstybė narė, reiškia, kad Komisija pažeistų procedūrinius reglamentus, jei suinteresuotosioms šalims suteiktų galimybę susipažinti su valstybės pagalbos byla. Jei Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs suteikti tokią svarbią teisę suinteresuotiesiems asmenims, **jis tai būtų padaręs aiškiai** ir bet kuriuo atveju nebūtų suteikęs Komisijai galimybės prašyti pagalbos gavėjo gauti informaciją iš **anksto gavus atitinkamos valstybės narės sutikimą** .

36. Ombudsmenas taip pat pažymi, kad *TGI* byloje (žr. toliau) Teisingumo Teismas nustatė, kad Reglamentu Nr. 659/1999 suinteresuotosioms šalims nesuteikiama jokia teisė susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla. Skundo pateikėjas teigia, kad *TGI* byla nėra svarbi šiam tyrimui, nes ji susijusi su galimybe visuomenei susipažinti su dokumentais, o ne su galimybe susipažinti su valstybės pagalbos byla pagal Reglamentą (EB) Nr. 659/1999. Tiesa, kad Teisingumo Teismas pateikė minėtą teiginį (dėl Reglamento Nr. 659/1999 taikymo srities), kad vėliau, remdamasis šiuo teiginiu, padarytų išvadą, jog *visuomenės galimybės susipažinti* su dokumentais taisyklės negali suteikti platesnių teisių nei tos, kurios suteikiamos pagal Reglamentą 659/1999. Tačiau tai, kad Teisingumo Teismo teiginys (dėl teisės susipažinti su dokumentais pagal Reglamentą 659/1999 taikymo srities) buvo pateiktas šiomis aplinkybėmis, nereiškia, kad Teisingumo Teismas aiškiai nurodė, jog galimybė susipažinti su valstybės pagalbos byla pagal Reglamentą 659/1999 yra ribota.

37. Kadangi galiojančiais procedūriniais reglamentais suinteresuotosioms šalims nesuteikiama jokia teisė susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla, toliau reikia išnagrinėti, ar pagal Teismo praktiką, susijusią su suinteresuotųjų šalių procesinėmis teisėmis ir pagarba jų pagrindinėms teisėms, reikalaujama, kad Komisija, atlikdama oficialų valstybės pagalbos tyrimą, suteiktų suinteresuotosioms šalims galimybę susipažinti su jos valstybės pagalbos byla.

38. Tačiau prieš tai ombudsmenas pirmiausia nagrinės skundo pateikėjo argumentą, kad Teismo praktika dėl pagrindinių teisių ir suinteresuotųjų šalių procesinių teisių, galiojusi prieš įsigaliojant Chartijai, nebeaktuali.

ES teismų praktika ir Chartijos įsigaliojimas

39. Prieš įsigaliojant Chartijai pagrindinių teisių teisinis pagrindas ES lygmeniu iš esmės buvo Teisingumo Teismo jurisprudencijoje pateiktos nuorodos į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir į tas pagrindines teises, kurios kyla iš valstybės narės bendrų konstitucinių tradicijų. Tai atsispindi ES sutarties 6 straipsnyje, kuriame nustatyta, kad:

„Pagrindinės teisės, kurias garantuoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir kurios kyla iš valstybės narės bendrų konstitucinių tradicijų, sudaro bendruosius Sąjungos teisės principus.“

40. Svarbu paaiškinti, kad Chartija nesukuria naujų teisių; priešingai, ji pripažįsta tam tikras „teises, laisves ir principus“, kurie jau egzistavo jos paskelbimo metu. Taigi nėra taip, kad Chartija pirmą kartą Sąjungos teisės sistemoje reikalavo, kad Sąjungos teisė visiškai atitiktų pagrindines teises ir laisves. Chartija tiesiog išplėtė teisinį pagrindą, sukurtą Teismo jurisprudencijoje nurodant „konvenciją“ ir valstybės narės bendras konstitucines tradicijas. Chartija grindžiama „nusistovėjusia teise“, t. y. apima **ES sutartyse jau pripažintas** pagrindines teises, valstybės narės bendrus konstitucinius principus, Konvenciją ir ES bei Europos Tarybos socialines chartijas. Juo taip pat reaguojama į Bendrijos administracijos veiklos skaidrumo ir nešališkumo reikalavimus, įtraukiant teisę į gerą administravimą ir teisę susipažinti su administraciniais dokumentais, remiantis pagrindiniais Teisingumo Teismo praktikos šioje srityje elementais.

41. Taigi Ombudsmenas nemano, kad skundo pateikėjo argumentas, jog pirmasis procedūrinis reglamentas Nr. 659/1999 buvo priimtas prieš įsigaliojant Chartijai, Sąjungos teismų praktika, susijusi su tuo, kaip Komisija laikosi pagrindinių teisių valstybės pagalbos taisyklių taikymo srityje, nebeturi reikšmės. Kad ji nebūtų aktuali, reikėtų įrodyti, kad Chartija tam tikru būdu nukrypsta nuo ankstesnės galiojančios teisės arba ją pakeičia. Nėra pagrindo manyti, kad toks nukrypimas ar pakeitimas, bent jau kiek tai susiję su šioje byloje nagrinėjamomis procesinėmis teisėmis, įvyko.

42. Ombudsmenas taip pat nemano, kad nėra pagrindo manyti, jog Taryba, praėjus ketveriems metams nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo, priimdama Reglamentą (ES) Nr. 734/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 699/1999, nevysiškai atsižvelgė į Chartijos poveikį. Kaip jau

minėta, Teisingumo Teismas daug anksčiau, nei įsigaliojo Chartija, nustatė, kad Sąjungos teisės aktų teisėtumo klausimu turi būti gerbiamos pagrindinės teisės.

43. Todėl toliau reikia išnagrinėti, ar Teisingumo Teismo praktika, susijusi su pagarba pagrindinėms teisėms, visų pirma teise į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, ir teise į gerą administravimą, reiškia, kad Komisija suinteresuotosioms šalims turėtų suteikti galimybę susipažinti su savo valstybės pagalbos byla.

ES teismų praktika dėl suinteresuotųjų šalių vaidmens ir teisių valstybės pagalbos procedūrose

44. Ombudsmenas pažymi, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką teisė į gynybą turi būti gerbiama visose procedūrose, kuriose gali būti priimtas asmens, prieš kurį (arba) pradėtas procesas, nenaudai priimtas aktas. Tai yra pagrindinis Sąjungos teisės principas, kuris turi būti užtikrintas net ir nesant specialių taisyklių. Šis principas reikalauja, kad suinteresuotajam asmeniui būtų suteikta galimybė administracinės procedūros metu veiksmingai pareikšti savo nuomonę dėl Komisijos pateiktų faktų, prieštaravimų ir aplinkybių tikrumo ir svarbos [11] .

45. Tačiau, kaip Teisingumo Teismas yra nusprendęs keliose valstybės pagalbos gavėjų ir kitų suinteresuotųjų šalių iškeltose bylose, su valstybės pagalba susijusi administracinė procedūra pradedama **tik prieš atitinkamą valstybę narę** .

46. Tai reiškia, kad tik ši valstybė narė, kaip ginčijamo sprendimo adresatė, gali remtis teise į gynybą [12] . Todėl pagalbos gavėjai ir bet kuri kita suinteresuotoji šalis negali siekti rungtyniauti su Komisija taip pat, kaip ir atitinkama valstybė narė [13] .

47. Teisingumo Teismo teigimu, iš šios svarbios aplinkybės matyti, kad neturėdami tokių pačių teisių į gynybą kaip ir asmenys, prieš kuriuos pradėta procedūra, naudos gavėjai ir kiti suinteresuotieji asmenys, jie turi teisę dalyvauti administracinėje procedūroje tik tiek, kiek tai yra *tinkama* atsižvelgiant į bylos aplinkybes.

48. Skundo pateikėjas, neginčydamas, kad suinteresuotosios šalys neturi teisės į gynybą, iš esmės teigė, kad, atsižvelgiant į Chartijos 41 ir 47 straipsniuose įtvirtintas pagrindines teises, iš tiesų būtų *tikslinga* , kad suinteresuotosios šalys, ypač pagalbos gavėjai, galėtų susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla.

49. Šiuo klausimu Ombudsmenas pažymi, kad dėl suinteresuotųjų šalių procesinių teisių per valstybines procedūras apimties ir pobūdžio Sąjungos teismai priėmė nuoseklius sprendimus. Konkrečiau, suinteresuotosios šalys ES teismuose jau pateikė tokius pačius argumentus kaip ir skundo pateikėjo šioje byloje pateikti argumentai.

50. Konkrečiai kalbant, byloje T-198/01 [14] Teisingumo Teismo buvo paprašyta nuspręsti, ar dėl riboto pagalbos gavėjams tenkančio vaidmens valstybės pagalbos procedūrose, palyginti su valstybių narių vaidmeniu, pažeidžiamos Europos žmogaus teisių konvencijoje įtvirtintos pagrindinės teisės, visų pirma teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (dabar taip pat numatyta Chartijos 47 straipsnyje), teisė į gynybą, teisė būti išklausytam prieš

priimant sprendimą ir teisė į gerą administravimą (dabar – Chartijos 41 straipsnis).

51. Kaip ir skundo pateikėjas šioje byloje, pareiškėjai pirmiau minėtoje byloje teigė, kad teisė būti išklausytam ir gero administravimo principai apima *teisę susipažinti* su Komisijos valstybės pagalbos byla.

52. Sprendime Teisingumo Teismas pažymėjo, kad valstybės pagalbos kontrolės procedūra, atsižvelgiant į jos bendrą struktūrą, yra procedūra, pradėta valstybės narės, atsakingos už pagalbos suteikimą, atžvilgiu. Todėl suinteresuotosios šalys negali reikalauti teisės aptarti klausimus su Komisija **taip pat, kaip ir atitinkama valstybė narė**. Audito Rūmai taip pat pabrėžė, kad nė vienoje iš nuostatų dėl valstybės pagalbos kontrolės procedūros nenumatytas ypatingas suinteresuotųjų šalių vaidmuo pagalbos gavėjui.

53. Tame sprendime Teisingumo Teismas nagrinėjo kitą argumentą, kurį šioje byloje taip pat pateikė skundo pateikėjas, pagal kurį suinteresuotosios šalys turėtų turėti tokią pačią galimybę susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla kaip ir įmonės, dalyvavusios Komisijos antimonopoliniuose ir koncentracijų tyrimuose. Teisingumo Teismas atmetė bet kokią valstybės pagalbos taisyklių ir konkurencijos teisės normų bei koncentracijų kontrolės paralelę, motyvuodamas tuo, kad konkurencijos ir koncentracijos procedūros pradedamos prieš konkrečias įmones, kurios dėl to naudojami konkrečiomis procesinėmis teisėmis, o ne prieš valstybę narę, kaip yra valstybės pagalbos atveju. Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad, kadangi suinteresuotosios šalys negali remtis teise dalyvauti rungimosi principu grindžiamoje procedūroje su Komisija, jos neturi teisės susipažinti su Komisijos bylos medžiaga.

54. Tai dar kartą patvirtino Teismas neseniai pateiktame apeliaciniame skunde *TGI* byloje [15]. Tame sprendime, siekdamas nuspręsti, ar Komisija gali remtis bendrąja prezumpcija pagal Reglamento 1049/2001 4 straipsnio 2 dalį ir neleisti suinteresuotosioms šalims susipažinti su jos valstybės pagalbos byla, Teismas nusprendė, kad pagal valstybės pagalbos režimą „*suinteresuotosios šalys, išskyrus už pagalbos suteikimą atsakingą valstybę narę, neturi teisės pagal valstybės pagalbos kontrolės procedūrą susipažinti su dokumentais, esančiais Komisijos administracinėje byloje (...)*“. Teisingumo Teismo nuomone, „*jeigu šios suinteresuotosios šalys, remdamosi Reglamentu Nr. 1049/2001, galėtų susipažinti su Komisijos administracinės bylos dokumentais, kiltų abejonių dėl valstybės pagalbos kontrolės sistemos*“ [16]. Ombudsmenas mano, kad taip būtų, jei suinteresuotosios šalys galėtų susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla pagal Chartijos 41 straipsnio arba 47 straipsnio teisinės nuostatas.

55. Skundo pateikėjas teigė, kad neseniai priimtas sprendimas *dėl TGI* neturi reikšmės, nes jis susijęs su Reglamento Nr. 1049/2001, o ne procedūrinių reglamentų aiškinimu.

56. Ombudsmenas nepritaria šiai nuomonei. Kaip Teisingumo Teismas pabrėžė naujausioje *TGI*, jei tiesa, kad teisė susipažinti su administracine byla atliekant valstybės pagalbos tyrimą ir teisė susipažinti su dokumentais pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 yra teisiškai skirtingos, „*vis dėlto dėl jų susiklosto panaši situacija praktiniu požiūriu. Kad ir koks būtų teisinis pagrindas, kuriuo remiantis ji suteikiama, suinteresuotosioms šalims suteikiama galimybė gauti visas Komisijai pateiktas pastabas ir dokumentus ir prireikus savo pastabose pateikti poziciją šiais*

klausimais, o tai gali pakeisti tokios procedūros pobūdį“ [17] .

57. Todėl ombudsmenas daro išvadą, kad ES teismų jurisprudencijoje nėra nieko, kas patvirtintų skundo pateikėjo nuomonę, kad nesuteikus suinteresuotosioms šalims galimybės susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla būtų pažeistos procesinės teisės, visų pirma Chartijos 47 straipsnyje pripažinta teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą.

58. Skundo pateikėjas teigia, kad Komisijos pareiga vykdyti sąžiningą ir nešališką valstybės pagalbos procedūrą pagal Chartijos 41 straipsnį (teisė į gerą administravimą) reiškia, kad suinteresuotosios šalys turėtų turėti tokią pačią teisę susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla kaip ir atitinkama valstybė narė. Atrodo, kad taip neatsižvelgiama į tai, kad valstybės pagalbos procedūra, kaip nurodyta pirmiau, pradedama ne *prieš* suinteresuotąsias šalis, o *prieš* valstybę narę. Taigi Ombudsmenas nesupranta, kokiomis aplinkybėmis teisė į gerą administravimą pagal Chartijos 41 straipsnį, ypač 41 straipsnio 2 dalies a ir b punktus, galėtų būti pateisinama suteikti suinteresuotosioms šalims galimybę susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla. Bet kuriuo atveju bet kokia sąvoka „sąžiningumas“ ir „nešališkumas“ Komisijai vykdant valstybės pagalbos procedūrą negali reikšti, kad suinteresuotosios šalys turėtų būti traktuojamos taip pat kaip ir atitinkama valstybė narė, dėl kurios Komisija atlieka tyrimą.

59. Tais atvejais, kai, kaip teigė skundo pateikėjas, atitinkamos valstybės narės interesai ne visada gali sutapti su pagalbos gavėjo interesais, ombudsmenas negali suprasti, kaip tai įpareigoja Komisiją pripažinti interesų konfliktą ir jį ištaisyti suteikiant gavėjui galimybę susipažinti su valstybės pagalbos byla.

60. Kaip pažymėjo Komisija, valstybės pagalbos gavėjai **neturi teisės gauti pagalbos** . Priešingai, atitinkama valstybė narė turi nuspręsti, ar ir kokiomis sąlygomis jmsi teikti finansinę ar kitokią panašią paramą, nesvarbu, ar ji būtų sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos dalis, ar kaip regioninės, sektorinės, kultūrinės ar kitos valstybės politikos dalis. Todėl, **Komisijai pradėjus oficialią tyrimo procedūrą, kyla pavojus atitinkamos valstybės narės interesams, o ne pagalbos gavėjo ar bet kurios kitos suinteresuotosios šalies interesams.** Tai, kad atitinkamos valstybės narės ir pagalbos gavėjo ar bet kurios kitos suinteresuotosios šalies interesai vykstant valstybės pagalbos procedūrai gali arba ne visada sutampa, neturi reikšmės sprendžiant klausimą, ar turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su byla, ar ne. Jei interesai sutaptų, tai nereiškia, kad valstybė narė, gindamasi per valstybės pagalbos procedūrą, kažkokiu būdu veikia kaip pagalbos gavėjo įgalotinis. Priešingai, jei konkrečiu atveju valstybė narė neturi tokių pačių interesų kaip naudos gavėjas, tai nereiškia, kad tam tikru būdu gavėjui turėtų būti suteikta teisė įsikišti į administracinę procedūrą taip, lyg jis būtų valstybė narė, dėl kurios atliekamas tyrimas.

61. Skundo pateikėjas taip pat teigė, kad kitos suinteresuotosios šalys, visų pirma pagalbos gavėjo konkurentai, taip pat turėtų turėti teisę susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla, kad galėtų pasinaudoti veiksminga teisių gynimo priemone ir teisingu bylos nagrinėjimu, kai iš valstybės narės reikalauja atlyginti žalą nacionaliniame teisme dėl ES teisės pažeidimo.

62. Ombudsmenas pažymi, kad pagal ES teisę bet kuris pagalbos, kurią Komisija pripažino nesuderinama, gavėjo konkurentas gali reikalauti, kad atitinkama valstybė narė atlygintų žalą dėl valstybės pagalbos taisyklių pažeidimo. Toks reikalavimas pateikiamas nacionaliniams teismams. Siekdama toliau stiprinti ES valstybės pagalbos drausmę, Komisija taip pat paskelbė išsamų pranešimą *dėl nacionalinių teismų vykdomo valstybės pagalbos teisės vykdymo* [18], kuriame nacionaliniams teismams ir trečiosioms šalims, įskaitant konkurentus, pateikiamos išsamios gairės dėl teisių gynimo priemonių, kuriomis galima pasinaudoti pažeidus valstybės pagalbos taisykles, ir apie praktinį tų taisyklių taikymą.

63. Visų pirma šio pranešimo 3.2 skirsnyje konkrečiai nustatyta, kad, atsižvelgiant į svarbų ir sudėtingą nacionalinių teismų vaidmenį užtikrinant valstybės pagalbos vykdymą, nacionaliniai teismai gali prašyti Komisijos pateikti nuomonę svarbiais klausimais, susijusiais su valstybės pagalbos taisyklių taikymu, įskaitant „*teisines ieškinių dėl žalos atlyginimo pagal Bendrijos teisę sąlygas ir klausimus, susijusius su patirtos žalos apskaičiavimu*“.

64. Ombudsmenas pažymi, kad, atsižvelgiant į ankstesniame punkte aprašytas aplinkybes, skundo pateikėjas nepateikė jokio konkretaus pavyzdžio ar argumentų, pagrindžiančių jo nuomonę, kad tai, jog pagalbos gavėjo konkurentai patys neturi galimybės susipažinti su Komisijos valstybės pagalbos byla, pažeidžia jų teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, kai jie prašo žalos atlyginimo nacionaliniuose teismuose. Taigi, atsižvelgiant į išsamias taisykles, kurias Komisija nustatė siekdama, kad nacionaliniai teismai veiksmingiau užtikrintų valstybės pagalbos teisės vykdymą, ombudsmenas negali pritarti šiai skundo pateikėjo teiginio daliai.

65. Galiausiai skundo pateikėjas teigė, kad Komisijos praktika šioje srityje ne visada buvo nuosekli, nes kai kuriais atvejais paramos gavėjai naudojami platesnėmis procedūrinėmis teisėmis mainais už paramą Komisijos nuomonei. Ombudsmenas pažymi, kad, kaip pažymėjo ir Komisija, skundo pateikėjas nepateikė jokio konkretaus tokių atvejų pavyzdžio. Todėl Ombudsmenas negalėjo nustatyti jokio galimo netinkamo administravimo atvejo šiuo atžvilgiu.

66. Ombudsmenas daro išvadą, kad Komisijos praktika – pradėjusi oficialią valstybės pagalbos tyrimo procedūrą prieš valstybę narę – atsisakyti suteikti suinteresuotosioms šalims, įskaitant pagalbos gavėją, galimybę susipažinti su jos valstybės pagalbos byla, nepažeidžia nei atitinkamos procedūrinės teisinės sistemos, nei ES teismų praktikos, susijusios su suinteresuotųjų šalių vaidmeniu ir teisėmis valstybės pagalbos procedūrose. Taigi ombudsmenas nenustatė netinkamo administravimo.

■ Išvada

Remdamasis šio skundo tyrimu, Ombudsmenas jį užbaigia pateikdamas tokią išvadą:

Ombudsmenas nenustatė netinkamo Komisijos administravimo

Apie šį sprendimą bus pranešta skundo pateikėjui ir Komisijai.

Emily O'Reilly

Europos ombudsmenas

Strasbūras, 2016 09 23

[1] 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentas Nr. 659/1999, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, 1999 3 27, p. 1).

[2] 2013 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentas Nr. 734/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 659/1999, nustatantis išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles (OL L 204, 2013 7 31, p. 15).

[3] Sprendimas *Telefónica* prieš *Komisiją*, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 56–57 punktai.

[4] Sprendimo *Internationale Handelsgesellschaft*, 11/70, EU:C:1970:114, 4 punktas.

[5] Sprendimo *Krombach*, C-7/98, EU:C:2000:164, 26 punktas ir Sprendimo *Baustahlgewebe* prieš *Komisiją*, C-185/95 P, 20 ir 21 punktai.

[6] Sprendimo *British Airways* ir kt. ir *British Midland Airways/Komisija*, sujungtos bylos T-371/94 ir T- 394/94, EU:T:1998:140, 44 ir 58–65 punktai.

[7] Sprendimo *Komisija* prieš *Technische Glaswerke Ilmenau*, C-139/07 P, EU:C:2010:376, 57–59 punktai.

[8] Sprendimo *Tisza Erőmű/Komisija*, T-468/08, EU:T:2014:235, 204–207 punktai ir Sprendimo *Netherlands Maritime Technology Association* prieš *Komisiją*, T-140/13, EU:T:2014:1029, 60 punktas.

[9] Byla T-468/08 *Tisza Erőmű /Komisija*, EU:T:2014:235.

[10] OL L 204, 2013 7 31, p. 15. 2015 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Reglamentą 2015/1589, kuriuo kodifikuojamas Reglamentas 659/1999 su vėlesniais pakeitimais (OL L 248, 2015 9 24, p. 9).

[11] Žr. 1986 m. liepos 10 d. Sprendimo *Belgija/Komisija*, 234/84, Rink., EU:C:1986:302, 27 punktą; 2008 m. liepos 9 d. Sprendimo *Alitalia/Komisija*, T-301/01, Rink., EU:T:2008:262, 169 punktas; 2009 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *EDF* prieš *Komisiją*, T-156/04, Rink., EU:T:2009:505, 101 punktas; ir 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Région Nord-Pas-de-Calais* ir *Communauté d'Agglomération du Douaisis/Komisija*, T-267/08 ir T-279/08, Rink.,

EU:T:2011:209, 70 punktas.

[12] Žr. 2009 m. liepos 1 d. Sprendimo Operator ARP prieš Komisiją, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, T-291/06, Rink., EU:T:2009:235, 35 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką.

[13] Žr. 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Falck ir Acciaierie di Bolzano/Komisija*, C-4/00 P ir C-5/00 P, Rink., EU:C:2002:524, 81 ir 83 punktus; Sprendimo *Alitalia/Komisija*, op. cit., EU:T:2008:262, 170 punktą; ir *EDF prieš Komisiją*, op. cit. EU:T:2009:505, 102 punktas.

[14] Sprendimo *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją*, T-198/01, ECLI:EU:T:2004:222, 177–190 punktai.

[15] Sprendimas *Komisija prieš Technische Glaswerke Ilmenau*, C-139/07 P. Toje byloje Komisija prašė panaikinti 2006 m. gruodžio 14 d. Pirmosios instancijos teismo (toliau – Bendrasis Teismas) sprendimą *Technische Glaswerke Ilmenau prieš Komisiją* (T-237/02), kuriuo panaikintas Komisijos sprendimas, kuriuo atsisakyta leisti susipažinti su dokumentais, susijusiais su Technische Glaswerke Ilmenau GmbH (toliau – TGI) suteiktos valstybės pagalbos kontrolės procedūromis.

[16] Byla C-139/07 P, op. cit., 58 punktas.

[17] Byla C-139/07 P, op. cit., 59 punktas.

[18] OL C 85, 2009 4 9, p. 1.